

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4179/2019
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужила АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., које заступа пуномоћник Александар Манчев, адвокат из ..., против туженог ДД из ..., кога заступа пуномоћник Снежана Ковачевић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8634/2018 од 04.04.2019. године, у седници већа од 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужила изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 8634/2018 од 04.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2208/16 од 26.02.2018. године, одбијен је тужбени захтев тужила којим су тражиле да се утврди да је ништав уговор о доживотном издржавању оверен пред Првим општинским судом у Београду 23.06.2006. године под бројем ... /... закључен између туженог ДД, као даваоца издржавања и сада пок. ЂЂ, као примаоца издржавања, којим уговором о доживотном издржавању се сада покојна ЂЂ обавезала да туженом ДД након своје смрти остави у својину двособан стан број ..., површине 56м², на ... спрату у улици ... број ... у ..., на кп. број ... уписан у лист непокретности број ... КО ... као неоснован. Тужиле су обавезане да туженом на име трошкова поступка исплате 1.515.500,00 динара у року од 15 дана.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 8634/2018 од 04.04.2019. године, одбијена је као неоснована жалба тужила и потврђена првостепена пресуда у ставу првом изреке, преиначена је првостепена пресуда у односу на трошкове спора тако што је туженом досуђено 835.500,00 динара и одређено да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиле су благовремено изјавиле ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11... 18/20) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиља неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности, нити су у поступку пред другостепеним судом учињене повреде поступка из члана 374. став 1. у вези члана 266. став 2. и у вези члана 355. став 4. ЗПП на које ревизија указује. Наиме, ревизија сматра да је суд погрешно када је изузео комисију вештака и одредио ново вештачење. Међутим, како то правилно налази и другостепени суд, у поступку је најпре вештачио вештак појединац и нашао да је сада покојна ЋЋ била способна за закључење уговора о доживотном издржавању, на тај налаз тужиље су имале примедбе које им је сачинио стручњак у складу са чланом 271. став 2. ЗПП, након чега је суд одредио вештачење од стране комисије вештака у чији састав је ушао и стручњак кога су тужиље ангажовале за писање примедби на налаз. Та комисија је дала супротан закључак од вештака појединца, односно да сада покојна ЋЋ није била способна за закључење спорног правног посла. Првостепени суд је на бази таквог мишљења донео пресуду, али је иста укинута од стране Апелационог суда у Београду решењем Гж 2305/15 од 02.12.2016. године при чему је у одлуци другостепени суд указао на доказну вредност мишљења стручњака које је било основ за примедбе на налаз вештака појединца, те на потребу да се у даљем току поступка усагласе ранија вештачења, а ако то није могуће да се одреди ново вештачење. Стоји чињеница из ревизије да у даљем току поступка првостепени суд није покушао усаглашавање вештака појединца и комисије вештака већ је одмах одредио ново вештачење, али из околности случаја у конкретном предмету несумњиво произилази да такав пропуст првостепеног суда није од таквог значаја да би то могло да утиче на доношење законите и правилне пресуде, а што је нужно за повреду поступка из члана 374. став 1. ЗПП. Такав закључак се намеће из неспорне чињенице да је у раду комисије учествовао поменути стручњак на бази чијег мишљења су стављене примедбе на налаз вештака појединца а да је управо између тог стручњака и вештака појединца у току поступка дошло до потпуно супротних закључака, те је било реално очекивати да се та вештачења и не могу у даљем току поступка усагласити, тим више што је комисија вештака у основи прихватила мишљење стручњака из примедби на првобитни налаз. Све напред наведено другостепени суд је правилно оценио и о томе у образложењу своје одлуке дао јасне и убедљиве разлоге, те због свега и не стоје повреде поступка на које указује ревизија.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље и тужени су деца сада пок. ЋЋ која је преминула 24.12.2013. године у Београду. ЋЋје са туженим закључила уговор о доживотном издржавању 23.06.2006. године у предмету Р 540/06 којим се тужени као давалац издржавања обавезао да брине о мајци и њеним целокупним потребама до краја њеног живота и да је сахрани, а ЋЋ да му у накнаду за уговорено издржавање пренесе право својине на стану број ... у улици ... .. у ... . ЋЋ је рођена .... године, а у време закључења спорног уговора имала је ... године, била је пензионер, боловала је од повишеног крвног притиска, шећерне болести и проширених вена, болест се манифестовала отежаном кретању и ранама на ногама које су тешко зарастале. До закључења спорног уговора лечила се код интернисте, кардиолога и ендокринолога и примала је терапију за своје основне болести. У медицинској документацији у периоду до закључења уговора нема забележених психичких измена ни психијатријских лекова

у виду терапије. Тужиле су, као потенцијални наследници ЋЋ, још за њена живота поднеле тужбу за поништај уговора о доживотном издржавању заснивајући то на тврдњи да ЋЋ није имала пословну способност потребну за закључење таквог правног посла. ЋЋ је у парници учествовала као тужена до 2009. године, а 10.04.2008. године је и саслушана у поступку као парнична странка. Упоредо са парницом вођен је и поступак за лишење пословне способности и ЋЋ је решењем Првог основног суда у Београду Р 501/10 од 10.10.2012. године у потпуности лишена пословне способности и посебним решењем Центра за социјални рад стављена је под старатељство органа, а дужност старатеља је поверена раднику Центра. Разлог за лишење пословне способности је неспособност за расуђивање због психоорганског синдрома васкуларног порекла.

Није споран став нижестепених судова да се пословна способност за закључење пуноважног уговора, па и уговора о доживотном издржавању захтева у тренутку закључења тог уговора – у овом случају 23.06.2006. године, а на шта указује одредба члана 56. став 1. ЗОО. У односу на то питање, Судско-психијатријски одбор Медицинског факултета у Нишу као вештак у овом поступку се несумњиво изјаснио да у време закључења уговора органске промене на мозгу код сада покојне ЋЋ нису реметиле процес њеног мишљења и одлучивања. Као потврду свега тога вештак се позвао и на чињеницу да је сада покојна ЋЋ у судском поступку 10.04.2008. године циљано и јасно одговарала на постављена питања у вези предмета спора, те да је и то указивало да је и у том моменту имала очивану способност расуђивања и вољног одлучивања, исправну оријентацију у времену и простору и према другим особама. Знала је којом је имовином располагала, образложила је због чега је одлучила да своју имовину остави једном од потомака и томе слично. Дакле, мишљење вештака у конкретном случају је засновано не само на правилима струке већ и на чињеници везаној за учешће у поступку сада покојне ЋЋ. Када се то има у виду онда се не могу прихватити наводи из ревизије којима се побија обављено вештачење, а посебно није прихватљива ни тврдња да је сада покојна ЋЋ од стране туженог држана у изолацији јер је учествовала у парничном поступку у вези пуноважности спорног уговора, а такође на одређени начин и у поступку који је вођен ради њеног лишења пословне способности. У крајњем случају питање обављеног вештачења и чињенице која је утврђена на бази истог, а које су нижестепени судови прихватили, се односи и на чињенично правна питања која не могу бити предмет оцене у ревизијском поступку.

Како се ни осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност нижестепених одлука то је одлучено као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија**

Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић